

ENHEDSPATENT, EUROPÆISK PATENT ELLER NATIONALT PATENT?

Med patentreformens ikrafttræden i starten af 2018 indføres det såkaldte enhedspatent i den europæiske patentret. Enhedspatentet gør det billigere og lettere for patenthavere at håndhæve deres rettigheder på tværs af landegrænser. Særligt i opstartsfasen er enhedspatentet dog forbundet med en række begrænsninger, som det er vigtigt at være opmærksom på. Den største ulempe for en patenthaver vil være, at enhedspatentet altid kan kendes ugyldigt centralt ved UPC, uden at der er mulighed for at fravælge UPC's enekompetence, sådan som det er tilfældet med et traditionelt, europæisk patent. De virksomheder, der vil undgå risikoen for central ugyldighed ved UPC, bør derfor fortsat overveje et europæisk patent (eller et nationalt patent eller brugsmodel). Endelig skal virksomheder være opmærksomme på, at det ikke med enhedspatentet er muligt at have forskellige ejerforhold for så vidt angår forskellige lande.

ADVOKAT, PARTNER JEPPE BRINCK-JENSEN OG ADVOKAT PETER NØRSGAARD, PLESNER ADVOKATFIRMA

mindre omfang oversættes til sprogene i de lande, hvor det skal sættes i kraft. Et europæisk patent kan ikke komme til at gælde for Grønland eller Færøerne.

- 3) Endelig kan der søges om en dansk brugsmodel ved Patent- og Varemærkestyrelsen. Kravene hertil er ikke så strenge som til at få meddelt patent, men til gengæld gælder brugsmodellerne i kortere tid, nemlig maksimalt 10 år mod patentets 20 år regnet fra ansøgningsdagen.

Samtidig med den fælles patentdomstol (UPC) indføres der en fjerde mulighed, nemlig muligheden for at få meddelt et såkaldt "enhedspatent", eller "europæisk patent med ensartet retsvirkning", som det også hedder. I det følgende vil vi skitsere nogle af hovedtrækkene ved enhedspatentet.

Besparelser og gennemskuelighed

Enhedspatentet gør det muligt at få ét patent, der gælder for alle EU-lande på nær Spanien, Polen og Kroatien.

Enhedspatentet skal ligesom det europæiske patent meddeles af EPO, og der gælder i det store hele de samme regler med hensyn til ansøgning m.v. Der kan heller ikke opnås patent på andet og mere med et enhedspatent, end hvad der er tilfældet for et europæisk patent. Enhedspatentet er derfor også af Patent- og Varemærkestyrelsen blevet

beskrevet som en "overbygning" på det europæiske patent.

Der er en række åbenbare fordele forbundet med enhedspatentet. Den mest udtalte er, at patenthaveren i vidt omfang slipper for de oversættelseskrav, der er forbundet med det europæiske patent. Enhedspatentet skal nemlig kun findes på ét sprog, der skal være enten engelsk, tysk eller fransk afhængig af, på hvilket sprog patentansøgningen blev indgivet. Dog skal patentkravene (det vil sige angivelsen af, hvad der søges beskyttet med patentet) altid findes på alle de tre nævnte sprog. I en overgangsperiode på maksimalt 12 år vil enhedspatentet altid findes i en fuldstændig oversættelse til engelsk og i en oversættelse til et hvilket som helst andet EU-sprog.

Det er muligt at indgive sin patentansøgning på et andet EU-sprog end engelsk, tysk og fransk, men den skal i så fald oversættes til et af disse sprog. I den forbindelse indføres der en godtgørelsesordning, der gør det muligt at få et beløb i kompensation for oversættelsesudgifterne. Godtgørelsesordningen er åben for fysiske personer, små og mellemstore virksomheder, samt non-profitorganisationer, universiteter og offentlige forskningsinstitutioner, hvis de er hjemmehørende i et EU-land.

Hvor der for et europæisk patent skal betales gebyrer både til EPO og til patentmyndighederne i de lande, hvor det europæiske patent skal være i kraft, skal der for enhedspatentet kun betales gebyr til EPO. Størrelsen af gebyrerne er

Nyt enhedspatent for Europa

I dag har virksomheder tre muligheder for at beskytte opfindelser i Danmark:

- 1) De kan ansøge om et traditionelt, dansk patent ved Patent- og Varemærkestyrelsen. Patentet vil i så fald kun gælde for Danmark, herunder Grønland og Færøerne.
- 2) Der kan ansøges om europæisk patent ved Den Europæiske Patentmyndighed (EPO), der har hovedsæde i München, og som er oprettet ved den europæiske patentkonvention (EPK) fra 1973. Fordelen herved i forhold til et nationalt patent er, at et europæisk patent efter ønske kan gælde i alle 38 lande, der er tilsluttet EPK. Patentet skal dog i større eller

fastsat således, at det skal kunne betale sig at søge om enhedspatent i stedet for europæisk patent. Størrelsen er derfor fastsat således, at den svarer til, hvad det ville koste at sætte et europæisk patent i kraft i fire lande. Et europæisk patent sættes langt fra altid i kraft i alle de 38 lande, der er tilsluttet EPK. I gennemsnit sættes et europæisk patent kun i kraft i fem lande.

Som noget nyt indføres med enhedspatentet også muligheden for central registrering af, at man som patenthaver er villig til at lade enhver udnytte opfindelsen som licenstagere mod et passende vederlag. En sådan registrering sker hos EPO og skal give enhver lov til at udnytte opfindelsen. Den kan altså ikke gøres eksklusiv. Patenthavere, der benytter sig af denne mulighed, kan opnå en reduktion af gebyrerne med 15 %.

En anden fordel ved enhedspatentet er, at det har "enhedskaraktér". Dette betyder, at det har samme virkning overalt, og at der for enhedspatentet kun gælder ét sæt lovregler. Med det traditionelle, europæiske patent er det anderledes. Her gælder der principielt tysk patentlovgivning for så vidt angår patentbeskyttelse i Tyskland, dansk patentlovgivning for så vidt angår beskyttelse i Danmark og så videre. Dette gør det undertiden vanskeligt for indehaveren af et europæisk patent at kende sin retsstilling i de lande, hvor patentet var i kraft. Med enhedspatentet vil det som udgangspunkt være lovgivningen i det land, hvor patentansøgeren havde bopæl eller hovedforretningssted i EU, da patentansøgningen blev indgivet. Har man ikke hjemme i EU anvendes tysk ret. Det er derfor afgørende, at man overvejer grundigt, hvem der vælges som ansøger. Forskellen er dog ikke så stor, som man umiddelbart skulle tro. Med tiden er patentlovgivningen i Europa blevet udlignet ved harmonisering gennem forskellige konventioner og EU-regler. Denne tendens fortsætter med patentreformen; og i fremtiden er det også planen, at alle søgsmål vedrørende såvel enhedspatenter som europæiske patenter skal anlægges ved UPC, jf. nedenfor. Der vil dog stadig være forskelle på, hvilket lands lov der gælder for enhedspatentet (eksempelvis i relation til spørgsmål om pant og lignende sikkerhedsrettigheder).

Enhedspatent som supplement til eksisterende patenter

Enhedspatentet træder ikke i stedet for de nationale patenter, nationale brugs-

modeller eller de eksisterende europæiske patenter. Disse kan fortsat benyttes. Der kan også opnås enhedspatent med virkning for Danmark samtidig med, at der kan opnås et nationalt patent. Denne hidtidige mulighed for såkaldt "dobbeltpatentering" mellem europæiske patenter og danske patenter ændres ikke og gælder også i forholdet mellem nationale patenter og enhedspatenter. Derimod forbyder reglerne vedrørende enhedspatentet udtrykkeligt, at der samtidig kan opnås et europæisk patent og et enhedspatent med virkning for det samme land.

Enhedspatentet er kun muligt i EU-lande med undtagelse af Spanien, Polen og Kroatien. Hvis man vil have patentbeskyttelse for de EU-lande, der ikke deltager i ordningen (eksempelvis Spanien), eller for de EPK-lande, der ikke er EU-lande (eksempelvis Norge og Schweiz), må man anmode om et europæisk patent for disse lande. Det er dog muligt at gøre dette via det samme patent, sådan at det bliver et enhedspatent i de lande, der deltager i ordningen, og et europæisk patent i de øvrige EPK-lande, hvor der måtte ønskes patentbeskyttelse.

Søgsmål skal anlægges ved UPC

Sager vedrørende krænkelse af enhedspatenter vil som altovervejende hovedregel skulle anlægges ved UPC, der oprettes samtidig med enhedspatentet. I modsætning til de traditionelle, europæiske patenter er der ikke mulighed for at fravælge UPC's kompetence for så vidt angår enhedspatentet, jf. artiklen herom i den foregående udgave af Dansk Biotek.

UPC gør det mere enkelt end i dag for patenthavere at håndhæve et patent over hele Europa. Omvendt kan patentet også med ét slag kendes ugyldigt med virkning for hele Europa. Dette adskiller sig fra den nuværende situation, hvor patentsøgsmål afgøres nationalt.

Begrænsede muligheder for overdragelse

Der er forskellige andre ulemper og begrænsninger forbundet med enhedspatentet. Det er eksempelvis ikke muligt at lave delvise overdragelser af enhedspatentet for så vidt angår enkelte lande, sådan som det kan være tilfældet med europæiske patenter, hvor der eksempelvis godt kan være én indehaver af den tyske del, og en anden indehaver af den danske del. Med enhedspatentet

vil der kun være én indehaver for så vidt angår alle lande. Dette forhindrer ikke, at enhedspatenter kan ejes i sameje. Det skal blot ejes i fællesskab for alle lande. Det er muligt at give licenser til enkelte lande. Ejeren af et enhedspatent kan således godt have forskellige licenstagere i forskellige lande. Ligeledes kan de nationale myndigheder meddele tvangslicens til udnyttelse af et enhedspatent for så vidt angår et enkelt land.

Begrænset geografisk anvendelse i opstartsfasen

Enhedspatentet kan først opnås, når patentreformen træder i kraft. Eksisterende, europæiske patenter kan ikke konverteres til enhedspatenter. I modsætning til traditionelle, europæiske patenter kan enhedspatentet ikke opnås for enkelte, nærmere angivne EU-lande. Hvis man vil have enhedspatent, skal det vælges for alle de EU-lande, der deltager i ordningen.

Enhedspatentet er kun åbent for så vidt angår de lande, der er tilsluttet traktaten (aftalen) om den fælles patentdomstol (UPC-aftalen). I opstartsfasen vil der være en række lande, der ikke er tilsluttet UPC-aftalen, og hvor enhedspatentet derfor ikke kan gælde. Uanset at man skal vælge enhedspatentet for alle de 25 lande, der deltager i ordningen, vil der altså alligevel i opstartsfasen kun kunne opnås et enhedspatent, der gælder for visse af de 25 deltagende EU-lande. Dette kompliceres yderligere af, at enhedspatentet kun kan gælde for de lande, der er tilsluttet UPC-aftalen på tidspunktet, hvor enhedspatentet meddeles. Hvis et land senere træder ind i ordningen, vil et tidligere meddelt enhedspatent altså ikke blive udvidet til også at gælde dette "nye" land.

Dette indebærer, at det i opstartsfasen vil være kompliceret at få klarhed over, hvilke enhedspatenter der gælder i hvilke lande, samt i hvilke lande enhedspatentbeskyttelse kan opnås.

Den fælles patentdomstol er planlagt til at skulle træde i kraft i slutningen af 2017 – realistisk set bliver det dog nok først i starten af 2018, da processen med at ratificere aftalen er blevet forsinket på grund af valget i Storbritannien.